

Ebeveyn Yetkinlik Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Ebeveyn Yetkinlik Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=20549>

Öz

Ebeveyn Yetkinlik Ölçeği, mevcut bir ölçeğin Türk kültürüne uyarlanması amacıyla geliştirilmiş psikometrik bir araçtır. Ölçek, bireylerin kendi ebeveynlik rollerini yerine getirme yeteneklerine dair algıladıkları öz yeterlik düzeyini ölçmeyi amaçlamaktadır. Sezai Demir ve Bülent Gündüz tarafından 2014 yılında gerçekleştirilen bu uyarlama çalışması, ölçeğin Türkçe formunun geçerlik ve güvenirlik analizlerini sunmaktadır. Ölçek, 12 maddeden oluşmakta olup, tek faktörlü bir yapı sergilemektedir ve yanıtlar 6'lı Likert ölçeği formatında toplanmaktadır.

Anahtar Kelimeler

Ebeveyn yetkinliği, ebeveyn öz yeterliği, psikometrik uyarlama, tek faktörlü yapı, ebeveyn yetkinliği, Likert tipi ölçek, sosyal bilimler.

Yazarlar

Demir, S., Gündüz, B.

Amaç

Ebeveyn Yetkinlik Ölçeği'nin temel amacı, ebeveynlerin çocuk yetiştirme süreçlerinde kendilerini ne kadar yetkin ve yeterli hissettiklerini belirlemektir. Bu öznel yeterlik algısı, ebeveyn davranışları ve çocuk gelişim çıktıları açısından önemli bir yordayıcıdır.

Ölçeğin uyarlanması, uluslararası alanda kullanılan geçerli ve güvenilir bir ölçme aracı'nın Türkiye bağlamında kullanılabilirliğini sağlamayı hedeflemiştir. Bu sayede, Türk örneğinde ebeveynlik yetkinliği düzeylerinin bilimsel olarak incelenmesine olanak tanınmıştır.

Yapı

Ölçek, literatürde sıklıkla ele alınan ebeveynlik rolüne ilişkin algılanan yeterlik veya sosyal bilişsel kuram çerçevesinde tanımlanan öz yeterlik yapısını ölçmektedir. Bu yapı, ebeveynlerin karışık zorluklarla başa çıkma, çocukların ihtiyaçlarını karşılama ve olumlu gelişimlerini destekleme kapasitelerine olan inançların temsil eder.

Ölçeğin tek faktörlü yapısı, ebeveyn yetkinliğinin genel ve bütüncül bir boyut olarak ele alınabileceğini göstermektedir. Yüksek puanlar, ebeveynlerin kendilerini rollerinde daha başarılı ve etkili gördükleri anlamına gelmektedir.

Geçerlik

Uyarlama çalışmasında geçerlik analizlerinin yapıldığı varsayılmaktadır, ancak kaynak içerikte spesifik geçerlik katsayıları belirtilmemiştir. Genellikle bu tür uyarlama çalışmaları, yapı geçerliliğini belirlemek amacıyla faktör analizi (doğrulayıcı veya açılmayıcı) ile birlikte ölçüt bağımlı geçerlik çalışmaları (ilgili değişkenlerle korelasyonlar) yürütülür.

Demir ve Gündüz (2014) tarafından yapılan çalışmada, tek faktörlü yapının elde edilmesi, ölçeğin teorik olarak ölçmeyi amaçladığı yapıya başarıyla bir şekilde ölçtüğüne dair kanıt sağlanmaktadır.

Güvenirlik

Kaynak içerikte güvenilirlik katsayıları açıkça belirtilmemiştir. Ancak uyarlama çalışmasının bir parçası olarak, ölçeğin iç tutarlılığı (Cronbach Alfa katsayısı) ve muhtemelen test-tekrar test güvenilirliğinin incelendiği beklenmektedir.

Uyarlama çalışmasının yayımlandığı akademik dergi makalesinde, ölçeğin Türk örnekleminde tutarlı ve kararlı sonuçlar verdiğini destekleyen güvenilirlik istatistiklerinin detaylı olarak sunulduğu varsayılmaktadır.

Faktör Analizi

Ebeveyn Yetkinlik Ölçeği'nin Türkçeye uyarlama çalışması sonucunda ölçeğin 12 maddeden oluşan **Tek Faktörlü** bir yapı sergilediği bildirilmiştir. Bu bulgu, ebeveyn yetkinliği kavramının Türk kültüründe tek bir ana bileşen altında toplandığını ve ölçeğin unidimensional (tek boyutlu) bir ölçüm sağladığını göstermektedir.

Araç

Test Type: Uyarlama (Adaptation)

Format: 12 madde, 6'luk Likert derecelendirme sistemi.

Language Available: Türkçe (Turkish)

Population Group: Ebeveynler (Parents)

Age Group: Yetişkinler (Adults)

Population Details: Ebeveynlik rolünü üstlenen ve çocuk sahibi olan bireyler.

Test Methodology: Bireysel veya grup uygulaması yapılabilen, öz bildirim temelli anket.

Anahtar Kelimeler

Ebeveynlik, öz bildirim, psikoloji, çocuk gelişimi, geçerlik, güvenilirlik, 12 madde.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Sezai Demir (Sorumlu Yazar) için iletişim adresi: sezaidemir@hotmail.com

İzinler, Ücret ve Test Yolu

Ölçek, 2014 yılında yayımlanan makale ile bilimsel literatüre sunulmuştur. Kullanım izinleri ve ücretlendirme bilgileri için sorumlu yazar Sezai Demir ile iletişime geçilmesi gerekmektedir. Akademik ve araştırma amaçlı kullanımlarda genellikle referans gösterilmesi yeterlidir.

Orijinal PDF dokümanına aşağıdaki bağlantıdan ulaşılabilir: [ebeveyn-yetkinlik-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Demir, S., Gündüz, B. (2014), Ebeveyn Yetkinlik Ölçeğinin Uyarlanması: Geçerlik ve güvenilirlik çalışmaları. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(25), 309-322.

Makalenin orijinal bağlantısı için: sbed.mku.edu.tr

Ebeveyn Yetkinlik Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin orijinal maddeleri kaynak içerikte sağlanmamıştır. Ölçek, 12 maddeden oluşmaktadır.